

POSTMENOPOZAL KADINLARDA MENOPOZ SÜRESİNİN KLİNİK, BİYOKİMYASAL, MENOPOZ SEMPTOMLARI VE DEPRESYON PARAMETRELERİ ÜZERİNE ETKİSİ: ERKEN VE GEÇ

POSTMENOPOZ KARŞILAŞTIRMASI

PROJE DANIŞMANI DOÇ.DR. TÜRKAN PAŞALI KİLİT

HAZIRLAYANLAR Beyza ORUÇ, Sude ÖRMECİ, Duygucan KARAOĞLAN, M. Emin DEMİRCİ, Begüm ÇALIŞKAN, İbrahim USLU, P. Seçil YACAN, H. Ezgi TÜRKDÖNMEZ, Mustafa YAYLA, Ufuk ERKURT

GİRİŞ

Menopoz; kadınlarda belirli bir yaştan sonra folikül rezervinin tükenmesiyle karakterize, hormonal dengelerin kalıcı olarak değiştiği fizyolojik bir süreçtir. Bu süreçte yaşanan östrojen kaybı; yaşa bağlı gelişen veya farklı etkenlerle ortaya çıkan sistemik sorunların yanı sıra, kadın yaşamında belirgin fizyolojik ve psikolojik değişimleri beraberinde getirmektedir. Bu çalışmamızda, postmenopozal dönemdeki kadınlarda meydana gelen hormonal dalgalanmaları ve bu değişimlerin bireylerin ruhsal sağlığı üzerindeki etkilerini değerlendirmeyi amaçladık.

BULGULAR

Çalışmaya yaş ortalaması 54,4 olan toplam 70 postmenopozal kadın dahil edilmiştir. Olgular, menopozda geçirdikleri süreye göre Erken Postmenopoz (1–5 yıl, n=32) ve Geç Postmenopoz (6–10 yıl, n=37) olmak üzere iki gruba ayrılmıştır. Gruplar arasında yaş (51,5 yıl vs 57,0 yıl, $p<0,001$) ve medeni hal dağılımı ($p=0,009$) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır. Geç postmenopoz grubunda diyabetes mellitus (%49) ve hipertansiyon (%49) sıklığı, erken gruba (%41 ve %38) göre sayısal olarak daha yüksek bulunmakla birlikte bu fark istatistiksel olarak anlamlı değildir (sırasıyla $p=0,670$ ve $p=0,491$). Menopoz süresi uzadıkça osteoporoz açısından taranma oranının %25'ten %54'e belirgin şekilde arttığı görülmüştür ($p=0,027$). Erken ve geç postmenopozal kadın hastaların sosyodemografik özellikleri, Beck Depresyon Ölçeği ve MSDÖ karşılaştırmaları Tablo-1 de sunulmuştur. Laboratuvar bulgularında, böbrek fonksiyonunu yansıtan eGFR değerinin 6–10 yıl grubunda ($89,0 \pm 17,2$ mL/dk), 1–5 yıl grubuna ($99,0 \pm 10,1$ mL/dk) kıyasla anlamlı derecede daha düşük olduğu ($p=0,005$) ve eozinofil düzeylerinin arttığı ($p=0,034$) saptanmıştır. Ayrıca erken postmenopoz dönemindeki kadınlarda cinsel sorunlar semptom skoru daha yüksek bulunmuştur ($p=0,036$). Depresyon skorları ve toplam menopoz semptom puanları açısından ise gruplar arasında anlamlı fark izlenmemiştir ($p>0,05$). Erken ve geç postmenopozal kadınların laboratuvar bulgularının karşılaştırılması Tablo-2 de gösterilmiştir.

SONUÇ

Postmenopozal sürecin ilerlemesiyle diyabet ve hipertansiyon gibi kronik hastalıkların prevalansı beklenen düzeyde seyretmekle birlikte, böbrek fonksiyonlarında eGFR üzerinden izlenen anlamlı bir gerileme göze çarpmaktadır. Aynı zamanda klinisyenlerin hastaların ilerleyen menopoz yıllarında osteoporoz açısından daha sık tarama yaptığı görülmektedir. Postmenopozal takibin erken yıllarında cinsel sorunlara, geç yıllarında ise böbrek fonksiyonlarındaki fizyolojik veya patolojik gerilemelere odaklanılması multidisipliner hasta yönetimi açısından elzemdir.

MATERYAL METHOD

24 Ocak-30 Nisan 2026 tarihleri arasında üçüncü basamak eğitim hastanesinde iç hastalıkları polikliniğine başvuran menopoz kadın hastalar üzerinde prospektif çalışma yapıldı. Poliklinikte antropometrik ölçümler yapıldı. Beck depresyon ölçeği ve menopoz semptom anketi yüz yüze yapıldı. Hastaların rutinler içerisinde bakılan hemogram biyokimya parametreleri kaydedildi. Anketteki sonuçlara göre bulgular ve laboratuvar değerleri ilişkilendirildi ve istatistiksel olarak karşılaştırmaları yapıldı.

Tablo 1. Erken ve Geç Postmenopozal Kadın Hastaların Sosyodemografik , Beck Depresyon Ölçeği ve MSDÖ nin karşılaştırılması

Parametre	1–5 Yıl (n=32)	6–10 Yıl (n=37)	p değeri
DM	13 (%41)	18 (%49)	0,670
Yaş	51,5 $\pm$ 4,4	57,0 $\pm$ 7,4	<0,001
Kronik Hastalık Öyküsü	20 (%63)	30 (%82)	0,146
Menopoz Süresi	1–5 yıl	6–10 yıl	—
Osteoporoz Açısından Değerlendirildi mi?	8 (%25)	20 (%54)	0,027
Beck Depresyon Ölçeği Toplam Puan	13,1 $\pm$ 8,9	14,0 $\pm$ 8,0	0,402
Cinsel Sorunlar (Semptom Skoru)	1,8 $\pm$ 1,4	1,1 $\pm$ 1,5	0,036
Medeni Hal	Evli: 31 (%97) \nBekar: 1 (%3)	Evli: 26 (%70) \nDul: 9 (%24) \nBekar: 2 (%6)	0,009
Menopoz Semptomları Değerlendirme Ölçeği	19,0 $\pm$ 8,8	19,7 $\pm$ 8,2	0,691

Tablo 2: Erken ve Geç Postmenopozal Kadınların laboratuvar bulgularının karşılaştırılması

Parametre	1–5 Yıl (n=32)	6–10 Yıl (n=37)	p değeri
Eozinofil	0,2 $\pm$ 0,3	0,6 $\pm$ 1,6	0,034
HbA1c	6,2 $\pm$ 1,1	6,6 $\pm$ 1,5	0,320
Ca (Kalsiyum)	9,6 $\pm$ 0,4	9,6 $\pm$ 0,4	0,843
D Vitamini	17,6 $\pm$ 8,0	19,7 $\pm$ 10,1	0,323
Ferritin	94,5 $\pm$ 259,9	48,8 $\pm$ 49,5	0,643
eGFR	99,0 $\pm$ 10,1	89,0 $\pm$ 17,2	0,005
Hgb	13,5 $\pm$ 1,1	13,4 $\pm$ 1,4	0,933

KAYNAKÇA

